

Maisteriopiskelijoiden haastatteluja -sarja, Osa 1 (12.03.2021)

Annika Pelto, Kielen oppimisen ja opettamisen tutkinto-ohjelma (KOOT) – tiivistelmä nauhoitetusta haastattelusta

Maisteriopiskelijoiden haastatteluja -sarjan ensimmäisessä jaksossa saksan kielen oppiaineen someharjoittelija Janina Ahlqvist haastattelee Annika Peltoa kielen oppimisen ja opettamisen tutkinto-ohjelmasta.

Annika aloitti opinnot Turun yliopistossa vuonna 2016 heti lukion jälkeen. Pääaineena hänellä on saksan kieli ja sivuaineina pohjoismaiset kielet, liiketoimintaosaaminen sekä opettajan pedagogiset opinnot. Lisäksi hän on opiskelijavaihdon aikana tehnyt saksa vieraana kielenä opettamiseen liittyvän sivuainepaketin. Annika päätyi opiskelemaan Turun yliopistoon, koska hän on kotoisin Uudestakaupungista ja halusi tämän vuoksi opiskelemaan juuri Turkuun. Turku oli hänellä jo ennestään tuttu kaupunki ja suhteellisen lähellä entistä kotipaikkakuntaa. Hän kertoi, että ei muistaakseen edes hakenut muihin yliopistoihin, koska Turku kaupunkina oli niin selkeä valinta.

Miksi Annika sitten valitsi juuri saksan kielen ja myöhemmin maisterivaiheessa kielen oppimisen ja opettamisen tutkinto-ohjelman? Hän kertoi, että ajatus opettajaopinnoista lähti hänellä rakentumaan oikeastaan toisinpäin, eli hän oli jo lukiossa kiinnostunut opettajan työstä ja alkoi sitten miettiä, mitä aineita hän voisi työkseen opettaa. Hän päätyi saksan ja ruotsin kieleen, koska nämä aineet olivat aina sujuneet hänellä hyvin. Hän piti kummastakin aineesta ja lisäksi hän mainitsi vaikuttimina opettajat, jotka häntä olivat näissä aineissa opettaneet. Siispä hän haki yhteishaussa ensimmäisenä vaihtoehtona opiskelemaan saksaa ja toisena vaihtoehtona hänellä oli pohjoismaiset kielet. Hän sai pääsykokeessa opiskeluoikeuden kumpaankin aineeseen eli hänen ei tarvinnut käydä enää opintojen alussa sivuainekokeessa.

Tämän jälkeen haastattelussa pohdittiin, mikä opinnoissa on Annikan mielestä ollut erityisen mielekästä. Hän kertoi, että lukion jälkeen erityisen mukavalta tuntui, että opiskelu on itsenäisempää ja aikataulut ovat väljempää, mikä tarkoittaa käytännössä sitä, että luennoilla istutaan vähemmän, mutta kotona tehdään enemmän itsenäistä työtä. Hän mainitsee hyvänä myös sen, että kummassakin oppiaineessa, sekä saksan että ruotsin kielessä, ryhmät ovat aina olleet suhteellisen pieniä, eli ilmapiiri on myös mukava ja tiivis. Suoritustapoja on mahdollisuus myös sopia tarvittaessa joustavamiksi, kunhan kyseessä ei ole mikään sadan ihmisen massaluento. Erityisenä plussana Annika nostaa esiin sen, että sivuaineilla opiskelija voi luoda juuri itselleen sopivan paketin ja vaikuttaa siihen, mihin itse haluaa opinnoissaan keskittyä. Vaihto-opiskelu onnistuu aikataulullisesti lähes milloin tahansa. Ainoastaan ensimmäisenä opiskeluvuonna ei voi lähteä, mutta muuten vaihto-opiskelun aika on vapaasti opiskelijan päätettävissä.

Seuraavaksi haastattelussa pohdittiin myös, mikä on ollut Annikasta vähemmän mielekästä. Ensimmäiseksi hänelle tuli mieleen koronan riuduttama opiskelijaelämä. Toisaalta poikkeusaika on tuonut mukanaan myös hyviä asioita, kun aikataulut on ollut mahdollista sovittaa paremmin yhteen, kun kaikki on ollut etänä. Kehitysideana Annika esitti, että ennen kandidaatin tutkielmaa olisi hyvä olla jokin tieteelliseen kirjoittamiseen valmistava kurssi tai vaihtoehtoisesti muilla kursseilla voisi enemmän harjoitella tieteellistä kirjoittamista, sillä proseminaarissa tulee niin paljon uutta asiaa, että olisi helpompaa, jos tieteellinen kirjoittaminen olisi jo ennen sitä jotenkin hallussa.

Sitten siirryimme haastattelussa kursseilla käytettyihin kieliin. Kurssit ovat saksan sekä pohjoismaisten kielten oppiaineessa olleet pääasiassa kohdekielellä, mutta Annika tarkensi, että jos kurssin opettaja on osannut suomen kieltä, niin asioita on käyty läpi myös suomeksi, jotta kaikki varmasti ymmärtävät. Kohdekielisen opetuksen Annika kokee todella hyödylliseksi, koska se tukee kielen oppimista erittäin hyvin. Kuitenkin on huomioitava, että jos esimerkiksi luennolla luetaan kohdekielistä tekstiä, joka sisältää itselle entuudestaan tuntematonta terminologiaa, se voi tuntua aluksi haasteelliselta. Tätä ei kuitenkaan tarvitse pelätä, koska kaikki ovat opinnoissaan vasta alussa, ja kielitaito kehittyy ajan mittaan, kun kuulee ja puhuu kieltä. Opettajat ovat myös kannustavia ja ymmärtävät, että opiskelijat vasta harjoittelevat, eikä ketään osoitella sormella virheiden vuoksi.

Annika kertoi lyhyesti myös kandidaatin tutkielmastaan ja pro gradustaan. Hän teki kandidaatintutkielmassa oppikirja-analyysin. Hän analysoi kahdesta oppikirjasta monikielisyyttä eli käytännössä sitä, miten muita kieliä hyödynnetään saksan kielen oppimisessa. Esimerkkinä hän esitti, että kirjassa voisi olla vinkkejä esimerkiksi ruotsin kielen samankaltaisista sanoista. Tällä hetkellä Annika tekee pro graduaan, jossa hän on tehnyt kielten opettajille kyselyn kevään 2020 etäopetusjakson kokemuksista. Hän tarkastelee tutkielmassaan, miten etäopetus on kieliaineissa toiminut, millaisia haasteita siinä on ollut ja onko siinä toisaalta havaittu olevan jotain erityisen hyödyllistä.

Keskusteltuamme Annikan tutkielmista siirryimme tarkemmin puhumaan saksan kielen opintojen kursseista. Annika kokee, että opintojen alussa olevat kurssit ovat hyvää jatkoa lukion saksalle. Aluksi tulee jonkin verran kertausta lukiossa läpi käydyistä asioista ja pikkuhiljaa opinnoissa aletaan mennä tieteellisempään suuntaan. Kandivaiheen kurseja ovat esimerkiksi kielioppikurssit, kirjallisuus- ja maantietokurssit sekä opetusviestinnän ja kääntämisen erikoistumiskurssit. Näiden kurssien aikana opiskelija pääsee tutustumaan moniin asioihin ja mahdollisesti huomaa, mikä voisi olla itselle ominaista. Maisteriopinnoista puhuttaessa Annika kertoi tehneensä nämä opinnot suurimmaksi osaksi opiskelijavaihdon aikana Saksassa neljäntenä opiskeluvuotenaan. Hän sai Turussa hyväksiluettua vaihdon aikana suorittamansa kurssit, sillä hän oli jo etukäteen vertailut vaihtoyliopistojen kurseja Turun yliopiston kursseihin ja valinnut sellaisia kurseja, joissa on samanlaisia sisältöjä kuin Turun yliopiston kursseilla. Annika painotti eritoten, että koska Turun yliopistossa saa niin kätevästi hyväksiluettua vaihdon aikaiset opinnot, niin opinnot eivät välttämättä edes veny sen vuoksi, että lähtee ulkomaille.

Vaihto-opiskelu oli Annikalle niin mielekäs kokemus, että hän lähti opintojen aikana vaihtoon kaksi kertaa. Ensimmäisen kerran hän oli vaihdossa toisen opiskeluvuoden keväällä. Hän oli silloin puolen vuoden ajan Mainzissa, Saksassa. Saksassa lukukaudet alkavat usein hieman myöhemmin kuin Suomessa, joten Annikan vaihto ajoittui huhti-elokuulle. Tämän vaihdon jälkeen reilu vuosi myöhemmin hän lähti maisteriopintojen aikana uudelleen vaihtoon Saksaan. Tällä kertaa hän meni vuodeksi Marburgiin. Hän kertoi lähteneensä uudestaan vaihtoon, koska hän oli nauttinut ajastaan Saksassa ja hänestä tuntui, että halusi vielä uudestaan lähteä Saksaan sekä samalla parantaa kielitaitoaan. Hän korosti, että opiskelijoiden on hyvä tietää se, että jos vaihdossa haluaa olla enemmänkin, niin sekin onnistuu ja ulkomaille voi myös mennä esimerkiksi harjoitteluun. Lisäksi on hyvä tietää, että kenenkään ei ole pakko mennä vuodeksi tai edes puoleksi vuodeksi vaihtoon, vaan olemassa on myös lyhyempiä vaihtoehtoja, kuten esimerkiksi DAAD:n (Deutscher

Akademischer Austauschdienst -organisaation) kesäkurssit. Nämä kurssit ovat suunnilleen kuukauden mittaisia, ja niitä järjestetään ympäri Saksaa eri yliopistoissa.

Annikalla ei ollut ennen vaihtoon lähtemistä mielessään mitään tiettyjä yliopistoja, joihin hän haluaisi lähteä opiskelemaan. Hän kertoi, että katseli alkuun, millaisia vaihtoehtoja saksan kielen oppiaineella on suoraan tarjota vaihtoyliopistoiksi. Lisäksi hakuvaiheessa on myös jo katsottava yliopistojen kurssivalikoimaa. Ainoa selkeä valinta oli, että hän halusi juuri Saksaan eikä esimerkiksi Itävaltaan. Ensimmäisellä kerralla Annika haki vaihtoon täydennyshaussa, ja silloin vaihtopaikkoja ei ollut enää niin paljoa vapaana, joten jäljellä olevista vaihtoehtoista Mainz tuli esiin. Toisella kerralla, kun hän haki Marburgiin, valinnassa korostui kurssivalikoima, koska Marburgin yliopistossa oli niin paljon saksan kielen opettamiseen liittyviä kursseja, jotka Annika koki hyödylliseksi itselleen.

Vaihtojen aikana Annikalla oli muutamia kursseja, jotka oli suunnattu oikeastaan pelkästään vaihto-opiskelijoille, ja nämä kurssit ovat monesti englanniksi. Marburgin yliopistossa oli kuitenkin myös saksan kielellä Annikalle sopivia edistyneempiä kursseja, jotka eivät lähteneet alkeista. Annika myös kertoi, ettei kummassakaan hänen vaihtoyliopistossaan ollut mahdollisuutta opiskella esimerkiksi suomen kieltä, joten hänellä ei ollut mahdollisuutta päästä puhumaan suomea saksalaisten kanssa tai pitää vaihtoyliopistossa suomen kielen vastaavaa workshoppiä, joita saksalaiset harjoittelijat ovat monesti pitäneet Turun yliopistossa suomalaisille saksan kielen opiskelijoille. Tällainen mahdollisuus olisi voinut olla esimerkiksi Göttingenissä, jossa on mahdollisuus opiskella suomen kieltä. Annikan kokemus vaihdosta oli kaiken kaikkiaan positiivinen ja hänestä kaksi kertaa vaihtoon lähteminen oli sen arvoista.

Vaihto-opiskelun jälkeen haastattelussa siirryttiin työharjoittelukeskusteluun. Annika on tehnyt syksystä 2020 asti harjoitteluja opettajan pedagogisten opintojen kautta. Niihin kuuluu 4 harjoittelujaksoa Turun Normaalikoululla. Annika kokee, että nämä harjoittelut ovat olleet hyvä tapa tutustua koulumaailmaan ja saada kokemusta, ja lisäksi ne ovat hänen kohdallaan vahvistaneet ajatusta siitä, että opetusala on juuri se ala, missä hän jatkossakin haluaa työskennellä. Hän muistutti, että harjoitteluisia lähdetään liikkeelle aivan alusta eli ei haittaa, vaikka ei olisi ennen harjoittelujaksoja ollut koskaan ennen esimerkiksi sijaisena koulussa.

Opetusharjoittelussa opiskelijalla on aina ohjaaja, joka on paikalla oppitunneilla, auttaa tuntisuunnitelmien teossa ja kommentoi niitä. Tämän jälkeen ohjaaja ja opiskelija miettivät, olisiko jo suunnitelmavaiheessa varaa parantaa jotain. Ohjaaja antaa palautetta myös oppitunnin jälkeen siitä, mikä meni hyvin ja mitä voisi vielä kehittää. Annika kertoi, että ilmapiiri on aina ollut harjoitteluisissa hyvä, eikä kenenkään opiskelijan harjoittelemisesta etsitä virheitä. Hänelle onkin jäänyt kaikista harjoittelujaksoista positiivinen kuva. Annika kertoi, että erityisesti suunnittelutyö ennen oppitunteja on tullut harjoittelujen aikana enemmän esiin, eikä tuntisuunnitelman teko ole niin yksinkertaista, miltä se kuulostaa. Se ei ole mikään nopea 5:n minuutin työ, jossa voi nopeasti vain katsoa kirjasta, mitä seuraavalla tunnilla voisi tehdä, vaan opiskelijan tulee tuntisuunnitelmaa tehdessä miettiä ja perustella hyvin, miksi tunnilla tehdään jotakin asiaa ja millä tavalla asiaa harjoitellaan. Lisäksi tunneilla harjoitellaan sähköisten materiaalien, kuten digikirjojen, käyttöä. Tänä vuonna harjoittelussa on päässyt kokeilemaan lähiopetuksen lisäksi myös etäopetusta. Annika kertoi, että hänestä tämä on ollut erittäin mielenkiintoista ja hän onkin jo havainnut eroja lähi- ja etäopetuksen välillä. Hän kertoi, että lähiopetuksessa on helpompi saada yleiskuva siitä, mitä oppilaat tunnilla tekevät, ja lähiopetuksessa myös huomaa nopeasti, jos joku ei esimerkiksi tiedä,

että millä sivulla kirjassa ollaan. Etäopetuksessa täytyy usein ohjeistaa paljon tarkemmin, mistä linkistä löytyy mitään. Toisaalta etäopetusaikana on Annikan mukaan ollut havaittavissa myös se, että toiset oppilaat pitävät etäopiskelusta enemmän ja ovat esimerkiksi aktiivisempia tunnilla etänä kuin lähiopetuksessa.

Annika painotti, että opettajan pedagogisissa opinnoissa oppii paljon kaikkea muutakin hyödyllistä, eikä vain pelkästään opettamista, eli opinnot eivät mene hukkaan, vaikka harjoittelujen jälkeen tulisivat sellainen olo, ettei haluakaan opettajaksi. Lisäksi hän kertoi, että pedagogiset opinnot ovat tänä lukuvuonna toimineet etänä todella hyvin, koska etäopetus on tehnyt näistä opinnoista hieman rennompia. Miksi näin? Koska pedagogisiin opintoihin liittyy harjoitteluiden lisäksi paljon luentoja ja muuta oheistoimintaa, niin aikataulu on usein hyvin tiukka harjoittelujaksojen aikana. Nyt kun luennot ovat olleet etänä, ei ole tarvinnut siirtyä niin paljoa paikasta toiseen ympäri kaupunkia.

Opettajan pedagogisten jälkeen Annika kertoi hieman tulevaisuuden suunnitelmistaan. Hänellä on tavoitteena valmistua vielä vuoden 2021 syksyllä, ja sen jälkeen hän alkaa etsiä töitä opettajana tai mahdollisesti jotain muuta koulutusta alalla riippuen siitä, millaisia työpaikkoja löytyy. Ensisijaisesti häntä kiinnostaa opetustyö, mutta hän kertoi, että myös kaupallinen ja viestinnällinen puoli voisi olla kiinnostavaa.

Lopuksi Annika antoi vielä vinkkejä hakijoille. Ensimmäiseksi hän painotti, että sivuaineilla omaa opintopolkua voi muokata juuri omannäköiseksi sen mukaan, mikä itseä kiinnostaa. Saksan kieli kulkee mukana pääaineena, mutta sivuaineet opiskelija saa valita vapaasti Turun yliopiston laajasta sivuainevalikoimasta. Sivuaineissa on sekä vapaita aineita että sellaisia, joihin pääsee opiskelijaksi hakemalla sivuaineopiskelijaksi. Hän suosittelee Turkua kaupunkina lämpimästi kaikille. Hän muistutti myös, ettei kenenkään tarvitse jännittää sitä, pärjääkö opinnoissa, koska jokainen pärjää aivan varmasti, jos vain löytää motivaatiota opiskeluun. Annika toivoo, että saksan oppiaine saa taas ensi syksynä paljon uusia opiskelijoita, ja kannustaa niin hakijoita kuin nykyisiä opiskelijoita ottamaan mieltä askarruttavissa asioissa rohkeasti yhteyttä yliopiston henkilökuntaan, jotta varmasti saa vastauksia.

Paljon kiitoksia Annikalle tästä haastattelusta! Tämä haastattelu valaisi suuresti aineenopettajan opintoja sekä myös vaihto-opiskelua ja vaihto-opiskelijaksi hakemista. Toivotaan, että saksan oppiaine saa syksyllä paljon uusia innokkaita opiskelijoita! Kiitokset myös kaikille kuuntelijoille/lukijoille ja kuullaan taas seuraavassa podcastissa.

Kirjoittanut: Janina Ahlqvist